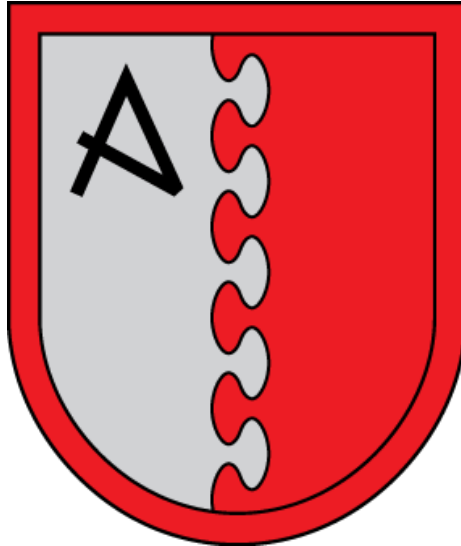

APSTIPRINĀTA
Ar Amatas novada domes
2019. gada 17. aprīļa sēdes
lēmumu (protokols Nr. 5, 2.§)

Amatas novada Jaunatnes politikas stratēģija 2019. – 2023.gadam

Stratēģija izstrādāta Eiropas Savienības programmas „ERASMUS+: Jaunatne darbībā” 3. pamatdarbības „Strukturētais dialogs: jauniešu un jaunatnes politikas veidotāju tikšanās” sadaļā apstiprinātā projekta “Jaunatnes politikas stratēģijas izstrāde” (Nr.2016-1-LV02-KA347-001061) ietvaros.

**Amatas novads
2018**

Saturs

TERMINU SKAIDROJUMS	3
IEVADS	5
1. PAŠREIZĒJĀS SITUĀCIJAS RAKSTUROJUMS	6
1.1. VISPĀRĒJĀ INFORMĀCIJA PAR PAŠVALDĪBU.....	6
1.2. ĪSS PAŠREIZĒJĀS SITUĀCIJAS DARBĀ AR JAUNATNI RAKSTUROJUMS	7
2. STRATĒĢISKĀ DAĻA	8
2.1. “AMATAS NOVADA JAUNATNES POLITIKAS STRATĒĢIJAS 2019. – 2023.GADAM” MĒRĶIS	8
2.2. “AMATAS NOVADA JAUNATNES POLITIKAS STRATĒĢIJAS 2019. – 2023.GADAM” UZDEVUMI.....	8
2.3. “AMATAS NOVADA JAUNATNES POLITIKAS STRATĒĢIJAS 2019. – 2023.GADAM” PRIORITĀTES	8
2.4. INSTITUCIONĀLĀ SISTĒMA DARBA AR JAUNATNI ĪSTENOŠANAI UN DARBA AR JAUNATNI KOORDINĀCIJAI.....	9
2.4.1. Amatas novada darba ar jaunatni institucionālā sistēma	10
2.4.2. Amatas novada Jaunatnes lietu konsultatīvā padome.....	10
2.5. DARBA AR JAUNATNI STRATĒĢISKĀ PLĀNOŠANA	12
2.6. PAŠVALDĪBAS BUDŽETS DARBAM AR JAUNATNI	13
2.7. JAUNIEŠU INFORMĒTĪBAS PALIELINĀŠANA UN IZPRATNE PAR JAUNATNI	14
2.8. JAUNIEŠU LĪDZDALĪBA LĒMUMU PIENĒMŠANĀ UN DALĪBA JAUNATNES ORGANIZĀCIJĀS VAI JAUNIEŠU INICIATĪVU GRUPĀS.	15
2.9. JAUNIEŠU BRĪVĀ LAIKA LIETDERĪGA IZMANTOŠANA	16
2.10. JAUNIEŠU SOCIĀLĀ AIZSARDZĪBA	17
2.11. SABIEDRISKĀ KĀRTĪBA UN DROŠĪBA, JAUNIEŠU RĪCĪBAS ATBILSTĪBA TIESISKĀM VAI TIKUMISKĀM NORMĀM.	18
2.12. JAUNIEŠU NODARBINĀTĪBA	19
2.13. JAUNIEŠU VESELĪBA UN VESELĪGS DZĪVESVEIDS.....	20
3. AMATAS NOVADA PAŠVALDĪBAS DARBA AR JAUNATNI SVĪD ANALĪZE	21
4. AMATAS NOVADA DARBA AR JAUNATNI DATU ANALĪZE	23
PIELIKUMI	26

Terminu skaidrojums

Jaunietis – persona vecumā no 13-25 gadiem.

Jaunatne – demogrāfiskā iedzīvotāju grupa vecumā no 13-25 gadiem.

Jaunatnes politika – uz sadarbību balstīta valsts un pašvaldību institūciju, jaunatnes organizāciju un jauniešu pārstāvošo organizāciju mērķtiecīga darbība, kas sekmē jauniešu vajadzībām atbilstošu pakalpojumu un mehānismu veidošanos, kas vērsta uz labvēlīgas vides radīšanu jauniešu kā sabiedrības locekļu pilnvērtīgai un vispusīgai attīstībai un kuras mērķis ir jauniešu integrācija sabiedrības dzīvē. Visās valsts politikas jomās īstenojamu mērķtiecīgu darbību kopums, kas veicina jauniešu pilnvērtīgu un vispusīgu attīstību, iekļaušanos sabiedrībā un dzīves kvalitātes uzlabošanu. Jaunatnes politikas īstenošanā iesaistītās institūcijas un organizācijas sekmē jauniešu iniciatīvas, līdzdalību lēmumu pieņemšanā un sabiedriskajā dzīvē, veic darbu ar jaunatni un nodrošina jauniešiem vieglāku pāreju no bērna uz pieaugušā statusu, paredzot atbilstošas aktivitātes jaunieša personības attīstībai.

Jaunatnes organizācija – Biedrību un nodibinājumu reģistrā reģistrēta un jaunatnes organizāciju sarakstā ierakstīta biedrība.

Darbs ar jaunatni – uz jaunatni vērsta rīcības kopums, ietverot jaunatnes aktivitātes, kas nodrošina iespējas jauniešu attīstībai un integrācijai sabiedrībā un kuras veic jaunatnes politikas īstenošanā iesaistītās personas un jaunatnes darbinieki

Jauniešu dome – pašvaldības izveidota jauniešu dome, kas sekmē pašvaldības jauniešu sadarbību, pieredzes apmaiņu un iniciatīvas darbā ar jaunatni; piedalās jauniešu interešu un vajadzību izpētē un analizēšanā, izstrādā priekšlikumus pašvaldības jauniešu dzīves kvalitātes uzlabošanai; veicina jauniešu sadarbību ar pašvaldību, citām jauniešu domēm, institūcijām un organizācijām; līdzdarbojas pašvaldības organizētajos pasākumos; izplata informāciju par jauniešiem piedāvātajām iespējām; iesaistās pašvaldības darbā ar jaunatni un tā ietvaros organizētajos pasākumos, projektos un programmās.

Jaunatnes lietu konsultatīvā padome – pašvaldības veidota padomdevēju institūcija, kas veicina pašvaldības iestāžu un struktūrvienību sadarbību jautājumos, kas attiecas uz jauniešiem; izstrādā un iesniedz pašvaldībai priekšlikumus par pašvaldības darbam ar jaunatni un valsts jaunatnes politikas pilnveidei, izstrādā priekšlikumus jauniešu iesaistīšanai politiskās, ekonomiskās, sociālās un kultūras dzīves, kā arī vides aizsardzības aktivitātēs; izstrādā priekšlikumus jauniešu līdzdalības un iniciatīvu īstenošanas atbalstam; sniedz pašvaldības vadībai ieteikumus par finanšu plānošanu darbam ar jaunatni.

Jaunatnes lietu speciālists – Persona, kas plāno un uzrauga darbu ar jaunatni, sadarbojoties ar jaunatnes politikas īstenošanā iesaistītajām personām, izstrādā priekšlikumus jaunatnes politikas pilnveidei, koordinē informatīvus un izglītojošus pasākumus, projektus un programmas jaunatnes politikas jomā, sekmē jauniešu pilsonisko audzināšanu, veicina jauniešu brīvprātīgo darbu un līdzdalību lēmumu pieņemšanā un sabiedriskajā dzīvē, konsultē jauniešus jaunatnes politikas jomā, tajā skaitā par pasākumu, projektu un programmu izstrādi un īstenošanu, kā arī veicina jauniešu personības attīstību.

Jaunatnes darbinieks - Persona, kas veic darbu ar jaunatni, iesaistot jauniešus darba ar jaunatni īstenošanā un izvērtēšanā; nodrošina aktivitātes un lietderīgā brīvā laika pavadīšanas iespējas jauniešiem vietējā līmenī; līdzdarbojas starptautisko pasākumu un projektu īstenošanā; konsultē

jauniešus par viņiem aktuālajām tēmām; nodrošina informācijas pieejamību un apriti par jaunatnes politikas jautājumiem.

Jauniešu līdzdalība – līdzdarbība jaunatnes politikas izstrādē un īstenošanā: iesaistīšanās neformālās izglītības iegūšanā un sniegšanā un veicot brīvprātīgo darbu; darbošanās izglītības iestāžu pašpārvaldēs; projektu un citu citas iniciatīvu izstrādāšana un īstenošana; piedalīšanās jaunatnes organizāciju, kā arī citu biedrību un nodibinājumu darbībā; iesaistīšanās jaunatnes politiku ietekmējošu valsts un pašvaldību lēmumu pieņemšanas procesā; iesaistīšanās citās aktivitātēs, kas vērstas uz jauniešu līdzdalības veicināšanu jaunatnes politikas izstrādē un īstenošanā.

Neformālā izglītība – jebkura ārpus formālās izglītības organizēta jauniešus izglītojoša darbība. Tā papildina formālo izglītību, nodrošinot to iemaņu un prasmju apguvi, kas nepieciešamas sociāli un ekonomiski aktīvam pilsonim, kas spēj integrēties sabiedrībā un darba tirgū.

Interesu izglītība – personas individuālo vajadzību un vēlmju īstenošana neatkarīgi no vecuma un iepriekš iegūtās izglītības.

Interesu izglītība – personas individuālo vajadzību un vēlmju īstenošana neatkarīgi no vecuma un iepriekš iegūtās izglītības.

Jauniešu centrs – viens no pašvaldības darba ar jaunatni īstenošanas instrumentiem un institucionālās sistēmas darbam ar jaunatni sastāvdaļām. Centrs ir īpaši nozīmīgs posms starp „neaktīvo” un „aktīvo” jauniešus, tā ir vieta, kurā jauniešiem ar dažādām interesēm un dzīves pieredzi ir pieejama draudzīga, atvērta un atbalstoša vide. Centrs jaunatnes jomā sadarbojas ar jaunatnes politikas īstenošanā iesaistītajām personām (tajā skaitā dažādām pašvaldību institūcijām, jaunatnes organizācijām, kā arī valsts pārvaldes iestādēm).

Jauniešu iniciatīvu centrs – vieta, kur jauniešiem ar dažādām iespējām tiek izveidota draudzīga, atvērta un atbalstoša vide, kā arī veicināta sadarbība starp jaunatnes politikas īstenošanā iesaistītajām personām.

Skolēnu pašpārvalde – Izglītības iestādes izglītojamo pašpārvalde ir demokrātiska izglītojamo vēlētā institūcija, kas savā darbā ievēro Pašpārvaldes veidošanas un darbības kārtību, izglītības iestādes nolikumu vai satversmi un iekšējās kārtības noteikumus.

Brīvprātīgais darbs - Organizēts un uz labas gribas pamata veikts fiziskās personas fizisks vai intelektuāls bezatlīdzības darbs sabiedrības labā.

Ievads

Amatas novada Jaunatnes politikas stratēģija (turpmāk tekstā – Stratēģija) ir vidēja termiņa plānošanas dokuments 2019. – 2023. gadam, kas nosaka Amatas novada darbu ar jaunatni attīstības prioritātes, rīcības virzienus un uzdevumus, kā arī to īstenotājus un finanšu resursus Stratēģijā noteikto mērķu sasniegšanai.

Stratēģijas izstrāde veikta, pamatojoties uz likumu „Jaunatnes likums”, kas spēkā esošs no 01.01.2009. Stratēģija izstrādāta, ņemot vērā Amatas novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģiju un Amatas novada attīstības programmu, kā arī Amatas novada izglītības attīstības stratēģiju.

“Amatas novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2037” minēts, ka Amatas novads ilgtermiņā nostiprinās kā aktīva pašvaldība vietējā un reģionālā mērogā ar veiksmīgu jaunatnes politiku. Stratēģijas izstrāde un ieviešana palīdzēs sasniegt šo pašvaldības attīstības mērķi.

Stratēģija izstrādāta 4 daļās. Pirmajā daļā aprakstīts pašreizējās situācijas raksturojums, 2.daļa ir stratēģiskā daļa, 3.daļā iekļauta SVID analīze un 4.daļā aprakstīts jauniešu anketēšanas rezultātā iegūto datu kopums. Stratēģijas pielikumā pievienots biedrības “Nītaureņi” izstrādāts un apkopots fails ar dažādu pētījumu datiem un Amatas novada jauniešu priekšlikumiem.

Stratēģijas izstrādē izmantoti pašvaldības sniegtie dati, speciālistu sagatavotā informācija, informācija no diskusijām un sanāksmēm ar novada speciālistiem un jauniešiem, iepriekš veikto pētījumu un noritējušo aktivitāšu secinājumi, kā arī jauniešu aptaujas rezultāti.

Jaunatnes politikas stratēģija ir izstrādāta Eiropas Savienības programmas „ERASMUS+” projekta „Jaunatnes politikas stratēģijas izstrāde” (Nr. 2016-1-LV02-KA347-001061) ietvaros.

Šis projekts tika finansēts ar Eiropas Komisijas atbalstu. Šī publikācija atspoguļo vienīgi autora uzskatus, un Komisijai nevar uzlikt atbildību par tajā ietvertās informācijas jebkuru iespējamo izlietojumu.

1. Pašreizējās situācijas raksturojums

1.1. Vispārējā informācija par pašvaldību

1	Pašvaldības nosaukums	Amatas novads
2	Teritorijas lielums (km ²)	745 (CSP, 2017)
3	Iedzīvotāju skaits	5 163 (CSP, 2017)
4	Jauniešu (13-25 gadu vecumā) skaits pašvaldībā (oficiālā statistika)	809 (Jaunatnes politikas analītiskais pārskats, 2017)
5	Jauniešu skaits pašvaldībā attiecībā pret pārējiem iedzīvotājiem (procentuālais iedalījums)	15,67 %
6	Reģistrēto biedrību un nodibinājumu skaits, kuras darbojas pašvaldībā (ja iespējams norādīt)	Novadā reģistrētas 75 biedrības un nodibinājumi (Lursoft, 2018). Aktīvākās no tām, tostarp tās, kuras darbojas novadā, bet, kuru juridiskā adrese nav novadā: biedrība "AMATAS NOVADA ATTĪSTĪBAS FONDS", biedrība „Nītaureņi”, Amatas pagasta pensionāru biedrība „Dzīvesprieks”, Sporta klubs „Ašais”, biedrība „Skujenes kultūrvides attīstība”, biedrība „Āraišu biedrība”, biedrība “Tradicionālais kultūras iniciatīvu centrs “KasTe”, biedrība “Ģimenes atbalsta rokdarbu studija”; Zaubes kultūras un izglītības veicināšanas biedrība "Dzīle" u.c.
7	Jaunatnes organizāciju ¹ skaits pašvaldībā	1 – biedrība “Nītaureņi”
8	Biedrību un nodibinājumu skaits, atsevišķi norādot jaunatnes organizācijas, ar kurām pašvaldība sadarbojas	Pašvaldība ik gadu sadarbojas ar vairākām nevalstiskajām organizācijām, tostarp vienīgo novadā reģistrēto jaunatnes organizāciju – biedrību “Nītaureņi”.
9	Izglītības iestāžu skaits un izglītojamo skaits:	Izglītības iestāžu skaits – 7 (tostarp Spāres internātpamatskola un Amatas novada mūzikas un mākslas skola). Izglītojamo skaits – 433 (Dati uz 01.09.2017.)
	9.1. Pirmsskolas izglītības iestādes/ izglītojamo skaits	Pirmsskolas grupas izveidotas pie skolām – 246 izglītojamie
	9.2. Vispārīzglītojošās skolas:	
	9.2.1. Pamatskolas / izglītojamo skaits	4/257 izglītojamie
	9.2.2. Vidusskolas / izglītojamo skaits	1/97 izglītojamie
10	Skolēnu / studentu skaits uz 10 000 iedzīvotāju	~ 330
11	Jauniešu bezdarbnieku skaits (no visiem bezdarbniekiem, procentuāli)	Mazāk nekā 10%
12	Jauno uzņēmēju (līdz 25 gadiem) skaits (ja iespējams norādīt)	Vidēji 50

¹ Atbilstoši Jaunatnes likumā ietvertajiem kritērijiem, 6.pants.

13	Ievēlēto jauniešu (līdz 25 gadiem) skaits pašvaldības domē, padomē	1 (Edgars Jānis Plēģeris -2017.)
14	Pašvaldības tiesībsargājošo institūciju redzeslokā esošo jauniešu skaits un procentuāla attiecība pret kopējo jauniešu skaitu	Vidēji 10
15	Jauniešu izdarītie likumpārkāpumi pašvaldībā attiecībā pret kopējo noziedzīgo nodarījumu skaitu	Mazāk nekā 10%.

1.2. Īss pašreizējās situācijas darbā ar jaunatni raksturojums

Darbs ar jaunatni Amatas novadā šobrīd tiek plānots un īstenots kontekstā ar novada attīstības prioritātēm. Taču līdz šim nebija izstrādāts konkrēts plānošanas dokuments darba ar jaunatni attīstībai Amatas novadā, kā arī pašvaldībā nav jaunatnes lietus speciālists/jaunatnes darbinieks. Pašvaldības kultūras pasākumu vadītājiem, kā viens no darba pienākumiem ir noteikts darba ar jaunatni veikšana savā pagastā, taču nav bijušas apmācības darba ar jaunatni veikšanā un, kā viņi paši norāda, tad viņiem trūkst laika un izpratnes par darbu ar jaunatni. Novadā šobrīd nav prakses organizēt regulāras visa novada jauniešu un pašvaldības lēmumu pieņēmēju tikšanās, forumus u.c. aktivitātes, lai izvērtētu padarīto un iniciētu jaunas idejas.

Pēc jauniešu organizācijas "Nītaureņi" ierosinājuma un aktīvu novada jauniešu iesaistīšanās nolikuma izstrādē Amatas novada dome 2013. gada 20. februāra domes sēdē apstiprināja "Amatas novada Jauniešu domes" nolikumu un pirmo tās sastāvu. Jauniešu dome darbojās divus gadus, tai tika izveidots logo un bija pašvaldības finansiāls atbalsts ieceru īstenošanai. Amatas novada Jauniešu dome pārstāja darboties aktīvo jauniešu trūkuma dēļ, trūka pēctecības, trūka izglītības iestāžu atbalsta, kā arī speciālista darbā ar jaunatni, kas atbalstītu krīzes situācijās, sniegtu padomus un motivētu jauniešus izrādīt pašiniciatīvu. Šobrīd Jauniešu dome ir pārstrukturizācijas procesā.

Periodiski (1-2 reizes mācību gadā) tiek rīkoti konkursi, tematiski pasākumi visiem novada skolēniem. Tomēr novada izglītības iestādes lielākoties darbojas savas skolas ietvaros, tādējādi nav nodrošināts vienmērīgs pārklājums visa novada jauniešu iniciatīvu rosināšanā un attīstībā. Tas daļēji skaidrojams ar Amatas novada teritoriālo izvietojumu (pieci salīdzinoši attāli pagasti), kas apgrūtina komunikāciju un kopīgu pasākumu, aktivitāšu organizēšanu. Tāpat varētu norādīt uz nepietiekami aktīvu skolu sadarbību ar absolventiem, kas bija viens no iemesliem Amatas novada Jauniešu domes darbības pārtraukšanai tās līdzšinējā struktūrā, jo trūka saiknes starp esošajiem skolēniem un skolu absolventiem. Tas gan daļēji skaidrojams ar jau pieaugušo jauniešu aizņemtību un darbošanos ārpus novada aktivitātēs. Lai gan jauniešiem ir pieejamas pašvaldības telpas, bibliotēku pakalpojumi, bezmaksas internets un cita infrastruktūra, novadā nav izveidoti jauniešu centri, kur būtu iespējams regulāri tikties, darboties dažādās nodarbēs un neformālā atmosfērā attīstīt dažādas dzīves prasmes. Novadā ir viena jaunatnes organizācija „Nītaureņi”.

Pašvaldība savu iespēju robežās atbalsta jauniešu iniciatīvas, tiek nodrošināts transports, telpas, aprīkojums utml. Amatas novadā ir atsevišķs sporta metodiķis, kurš plāno un veicina sporta aktivitāšu norisi Amatas novadā. Amatas novada ikgadējā projektu konkursa ietvaros tiek atbalstīti NVO projekti.

Projekts „Jaunatnes politikas stratēģijas izstrāde” ir devis iespēju speciālistiem un jauniešiem tikties, lai diskutētu, izvērtētu, plānotu darba ar jaunatni attīstību novadā. Projekta ietvaros tiek izstrādāta jaunatnes politikas stratēģija sadarbībā ar Cēsu, Jaunpiebalgas, Līgatnes, Pārgaujas, Priekuļu, Raunas, Vecpiebalgas (vēsturiskais Cēsu rajons) pašvaldībām, pēc kuras pieņemšanas plānots būtiski uzlabot darbu ar jaunatni visos augstāk minētajos novados, t.sk., Amatas novadā.

2. Stratēģiskā daļa

2.1. “Amatas novada Jaunatnes politikas stratēģijas 2019.–2023.gadam” mērķis:

Attīstīt un atbalstīt aktivitātes, kas veicina Amatas novada jauniešu dzīves kvalitātes uzlabošanos.

2.2. “Amatas novada Jaunatnes politikas stratēģijas 2019.–2023.gadam” uzdevumi:

1. definēt pašvaldības mērķus jaunatnes jautājumos un noteikt prioritātes darbā ar jaunatni;
2. izveidot struktūru sistemātiskam darbam ar jaunatni novadā un sistemātiskai līdzekļu plānošanai jaunatnes darbam;
3. izveidot atbalsta sistēmu darbam ar jauniešiem Amatas novadā.

2.3. “Amatas novada Jaunatnes politikas stratēģijas 2019.–2023.gadam” prioritātes:

2019.gadam

1. Institucionālās sistēmas izveide.
2. Jauniešu motivēšana līdzdarboties pašvaldības lēmumu pieņemšanas procesā un aktivitātēs.

2020.gadam

1. Jauniešu uzņēmējspēju attīstība.
2. Jaunas metodes jauniešiem veselīga un aktīva dzīvesveida aktivitāšu nodrošināšanā.

2021.gadam

1. Jauniešu brīvprātīgā darba attīstīšana.
2. “Amatas novada Jaunatnes politikas stratēģijas 2019. – 2023.gadam.” starpposma izvērtējums.

Prioritātes tiek ik gadu pārskatītas, lai tās būtu aktuālas jauniešiem un pašvaldībai.

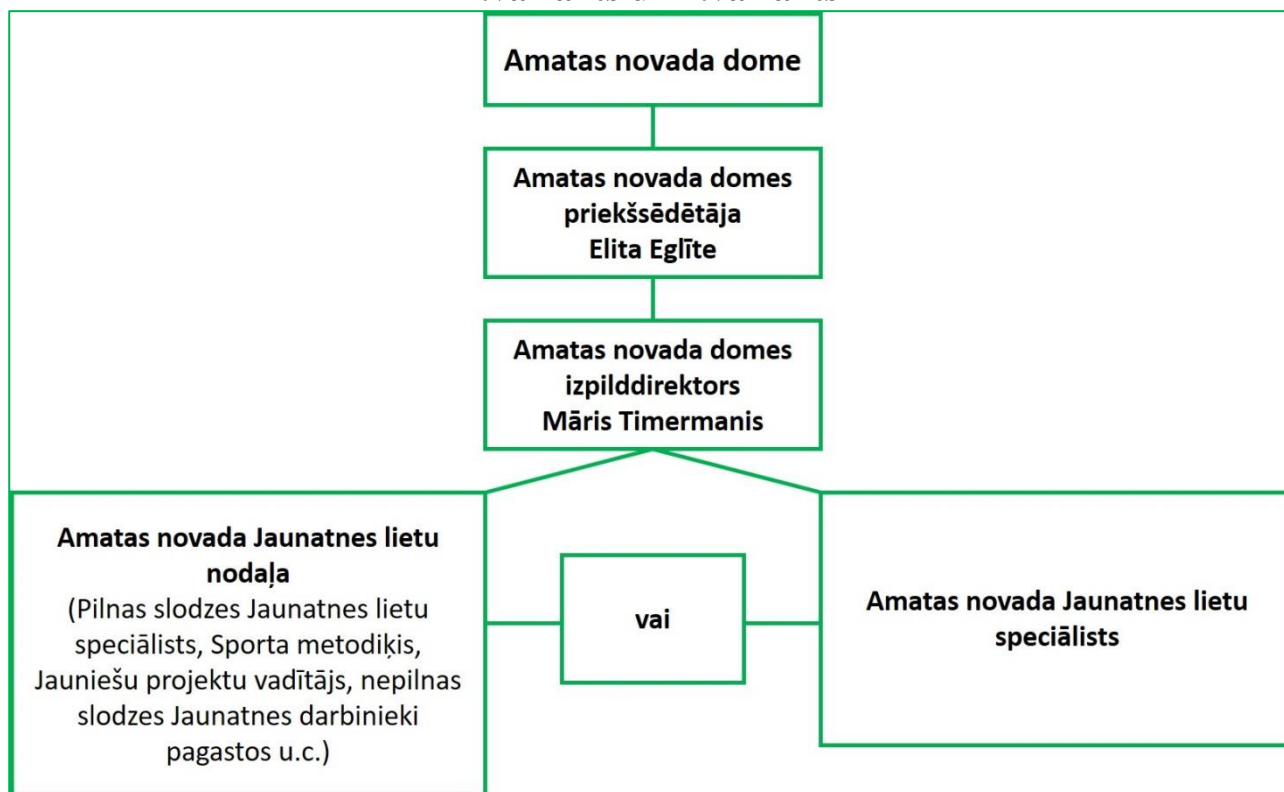
2.4. Institucionālā sistēma darba ar jaunatni īstenošanai un darba ar jaunatni koordinācijai

Jaunatnes likums nosaka, ka pašvaldība, pildot savas funkcijas, piedalās valsts jaunatnes politikas īstenošanā. Tāpat arī Jaunatnes likumā ir noteikts, ka pašvaldība var izveidot institucionālu sistēmu, lai nodrošinātu darbu ar jaunatni, nosakot atbildīgo institūciju vai iecelot jaunatnes lietu speciālistu — personu, kas plāno, veic un koordinē darbu ar jaunatni, izveidojot jaunatnes lietu konsultatīvo komisiju vai paredzot citu kārtību, kādā veicams darbs ar jaunatni. Ja pašvaldība izveido jaunatnes lietu konsultatīvo komisiju, kas veicina vietējās jaunatnes politikas saskaņotu izstrādi un īstenošanu, kā arī jauniešu līdzdalību lēmumu pieņemšanā, tās sastāvā jāiekļauj pašvaldības speciālistus, kuri veic darbu ar jaunatni, jaunatnes organizāciju, jauniešu iniciatīvu grupu vai citu biedrību un nodibinājumu, kas veic darbu ar jaunatni, pārstāvjus.

Mērķis	Plānotās aktivitātes	Sagaidāmie rezultāti	Īstenošanas laiks	Sadarbības partneri
Izveidot Amatas novada darba ar jaunatni institucionālo sistēmu.	Izvērtējot esošos resursus, izveidot institucionālo sistēmu darbā ar jaunatni Amatas novadā. Tikties ar speciālistiem, NVO pārstāvjiem, lai pārrunātu un izvērtētu institucionālo sistēmu.	Amatas novada pašvaldībā ir uzsākta veidot darba ar jaunatni institucionālā sistēma, kura darbojas un ir jauniešiem saprotama.	Līdz 30.12.2023.	Pašvaldība, tās institūcijas, NVO.
Izveidot Amatas novada Jaunatnes lietu konsultatīvo padomi un/vai amata vienību „jaunatnes lietu speciālists”	Izvērtējot esošos resursus un pašvaldības attīstības virzību, rast iespējas izveidot konsultatīvo un atbalsta mehānismu darbā ar jaunatni pašvaldībā.	Izveidota padomdevēja institūcija, kas efektīvi darbojas un/vai pašvaldībā darbu uzsāk jaunatnes lietu speciālists.	Līdz 30.12.2022.	Pašvaldība, tās institūcijas, NVO, uzņēmēji, jaunieši, IZM “Jaunatnes nodaļa”.

2.4.1. Amatas novada darba ar jaunatni institucionālā sistēma

1.variants un 2.variants

3.variants

Jaunatnes politika ir izteikti horizontāla politika, tādēļ, piemēram, jaunatnes lietu speciālisti iekļauti “Izglītības pārvaldes”, “Kultūras pārvaldes”, “Attīstības pārvaldes”, “Sabiedrisko attiecību nodaļas” struktūrās.

4.variants

Ja attiecināms - Jaunatnes lietu speciālists darbojas, piemēram, atsevišķā pašvaldības iestādē – bērnu un jauniešu centrā.

5.variants

Ja pašvaldības funkcija “darba ar jaunatni” veikšana tiek deleģēta nevalstiskajai organizācijai, tad jaunatnes lietu speciālists darbojas tajā.

2.4.2. Amatas novada Jaunatnes lietu konsultatīvā padome

Amatas novada Jaunatnes lietu konsultatīvā padome darbojas uz nolikuma pamata un tās lēmumiem ir rekomendējošs raksturs. Padome ir padomdevēja institūcija. Padomes darba kārtībā ir visi jautājumi, kuri ietekmē bērnus un jauniešus novadā. Padomes sēdes notiek atbilstoši darba kārtības jautājumiem, bet ne retāk kā reizi pusgadā un tiek protokolētas.

Padomes uzdevumi un darbības pamatprincipi:

- Veicina pašvaldības darba ar jaunatni saskaņotu īstenošanu novadā, veicinot jauniešu iniciatīvu, līdzdalību lēmumu pieņemšanā un sabiedriskajā dzīvē;

- Padomes sastāvā ir pašvaldības vadības pārstāvji, deputāti, nozaru vadītāji, speciālisti un jaunieši;
- Nodrošināt pašvaldības iestāžu un struktūrvienību sadarbību jautājumos, kas attiecas uz jauniešiem;
- izstrādāt un ieteikt pašvaldībai ilgtermiņa stratēģiju, noteikt prioritātes jaunatnes politikas īstenošanai;
- apkopot un analizēt informāciju par jauniešu problēmām, vajadzībām un interesēm pašvaldībā;
- izstrādāt priekšlikumus pašvaldības darba ar jaunatni īstenošanai un valsts jaunatnes politikas pilnveidei;
- izstrādāt priekšlikumus jauniešu iesaistīšanai politiskās, ekonomiskās, sociālās un kultūras dzīves aktivitātēs;
- izstrādāt priekšlikumus jauniešu līdzdalības un iniciatīvas nodrošināšanai;
- sniegt priekšlikumus pašvaldības vadībai finanšu plānošanai darbam ar jaunatni;
- izvērtēt jauniešu iniciatīvas un sniegt rekomendācijas to atbalstīšanai vai noraidīšanai;
- aizstāvēt Amatas novada jauniešu intereses novada un valsts mērogā.

Padomes sastāvs:

Padomes sēdes pārmaiņus vada augstākā pašvaldības amatpersona tās sastāvā un jaunatnes lietu speciālists vai jauniešu līderis/-e – Amatas novada Jauniešu domes vadītājs/-a. Padomes sastāvā ir visu izglītības iestāžu vadības pārstāvji un skolu jaunieši, pārstāvji no pašvaldības Sociālā dienesta, bāriņtiesas, pārstāvji no pagastiem, administratīvās lietvedības inspektors, sporta metodiķis. Padomes sastāvā ir jaunatnes organizāciju, nevalstisko organizāciju un uzņēmēju pārstāvji.

Efektīvs padomes darbs ir atkarīgs no kvalitatīvi sagatavotas darba kārtības, kvalitatīvi vadītas sēdes un, nodrošinot atgriezenisko saiti visiem iesaistītajiem.

Padomes darbā vērtīgi būtu ievērot NVO un Ministru kabineta sadarbības memoranda īstenošanas padomes izstrādātās “Konsultatīvo padomju darbības vadlīnijas”:

2.5. Darba ar jaunatni stratēģiskā plānošana

Viens no būtiskiem rādītājiem mērķtiecīgas un ilgtspējīgas politikas īstenošanā ir esošie politikas plānošanas dokumenti (programmas, rīcības plāni u.c.). Pašvaldība var izstrādāt un ieviest vietēja līmeņa politikas plānošanas dokumentus jaunatnes politikas jomā, tāpat pašvaldība var risināt šos jautājumus pašvaldības attīstības programmā.

Mērķis	Plānotās aktivitātes	Sagaidāmie rezultāti	Īstenošanas laiks	Sadarbības partneri
Apstiprināt Amatas novada Jaunatnes politikas stratēģiju 2019. – 2023.gadam.	Nodrošināta Jaunatnes politikas stratēģijas sasaiste ar esošajiem pašvaldības plānošanas dokumentiem. Identificēti visi jaunatnes darbā iesaistītie un viņu uzdevumi kopējo mērķu sasniegšanā. Stratēģijas sabiedriskā apspriešana. Stratēģijas apstiprināšana.	Apstiprināta stratēģija.	2019.gada marta/aprīļa domes sēde	Pašvaldības speciālisti, Amatas novada dome
Apstiprināts Rīcības plāns stratēģijas ieviešanai 2019./2020.gadā.	Izstrādāti rīcības virzieni un izvirzīti konkrēti veicami darbi, kas ir reāli un sasniedzami. Identificēti uzdevumu veicēji.	Apstiprināts Rīcības plāns darbā ar jaunatni Amatas novadā 2019./2020.gadā.	2019. gada jūnijs	Amatas novada dome, jaunatnes darbā iesaistītie, NVO
Veikt kvalitatīvu atbilžu sniegšanu uz ikgadējo IZM darbu ar jaunatni aptauju.	Aptauju aizpildīt, balstoties reālajos faktos. Izmantojot iesniegto informāciju, analizēt ikgadējo pašvaldības darbu.	Kvalitatīvi aizpildīta IZM anketa par Amatas novada datiem.	01.02.2019. (ik gadu janvārī)	Pašvaldības speciālisti

2.6. Pašvaldības budžets darbam ar jaunatni

Efektīvi īstenojot jaunatnes politiku, ieguldītie resursi var būt nelieli, bet tos ir nepieciešams ieguldīt mērķtiecīgi, atbilstoši pašvaldības darba ar jaunatni stratēģijai. Šī sadaļas mērķis ir izvērtēt ieguldītos resursus darba ar jaunatni īstenošanā un salīdzināt izdevumu efektivitāti. Kā efektīvu līdzfinansējuma piesaisti definējot jauniešu iesaisti dažādos projektos.

Mērķis	Plānotās aktivitātes	Sagaidāmie rezultāti	Īstenošanas laiks	Sadarbības partneri
Pašvaldība veic esošo resursu izvērtējumu darbā ar jaunatni.	Pašvaldība izvērtē esošos resursus, kas tiek ieguldīti darbā ar jaunatni. Pašvaldība veic resursu efektivitātes izvērtējumu.	Pašvaldība apzinās kādi resursi jau šobrīd tiek novirzīti darbam ar jaunatni un kā resursu novirzīšana notiks turpmāk.	Ik gadu budžeta plānošanas laikā.	Amatas novada dome, pašvaldības darbinieki, Finanšu nodaļa.
Pašvaldība veic finansējuma plānošanu darbam ar jaunatni	Izvērtējot uzdevumus un plānotās aktivitātes, pašvaldība darbam ar jaunatni plāno finansējumu.	Darbam ar jaunatni Amatas novadā ir provizoriski saplānots finansējums 2019.-2023.gadam.	Ik gadu budžeta plānošanas laikā.	Amatas novada dome, pašvaldības darbinieki, Finanšu nodaļa.
Jauniešu iniciatīvu projektu konkurss.	2019.gadā tiek realizēts pirmais Amatas novada Jauniešu iniciatīvu projektu konkurss, izstrādāts nolikums, komunikācijas plāns. Pašvaldība organizē jauniešu apmācības pirms konkursa.	Amatas novada Jauniešu iniciatīvu projektu konkurss, kurā tiek atbalstītas 5 jauniešu iniciatīvas	Ik gadu.	Pašvaldības darbinieki, jaunieši
Jauno uzņēmēju projektu konkurss.	Apzinoties jauno uzņēmēju spējas un ietekmi uz pašvaldības budžetu nākotnē, pašvaldība organizē pirmo "Jauno uzņēmēju projektu konkursu", izstrādā nolikumu, komunikāciju plānu, organizē apmācības un veic projekta uzraudzību.	"Jauno uzņēmēju projektu konkurss", paredzot līdzfinansējumu iesniegtajiem projektiem	Ik gadu.	Pašvaldības darbinieki, jaunieši

2.7. Jauniešu informētības palielināšana un izpratne par jaunatni

Viens no būtiskākajiem aspektiem jaunatnes politikas īstenošanā ir informācija. Pirmkārt, pašvaldības jaunatnes politikas īstenošanā ir nepieciešams nodrošināt pietiekamas un kvalitatīvas zināšanas par jauniešiem un jauniešu situāciju pašvaldībā, un, otrkārt, lai panāktu jauniešu līdzdalību un aktivitāti, ir nepieciešams nodrošināt jauniešiem iespējas saņemt nepieciešamo informāciju attiecīgā kvalitātē un kvantitatē. Pastāv dažādas iespējas, kā pašvaldībā iegūt nepieciešamo informāciju par jauniešiem, piemēram, dažādas aptaujas, dažādu institūciju un pašu jauniešu ziņojumi pašvaldībai. Tāpat arī pastāv dažādas iespējas nodrošināt jauniešiem nepieciešamo informāciju un tās nokļūšanu līdz jauniešiem. Šīs sadaļas mērķis ir radīt priekšstatu par pašvaldības aktivitātēm informācijas jomā. Tas ir būtisks virziens pašvaldību jaunatnes politikā, gan novada, gan valsts līmenī. Tā ir arī viena no Eiropas Savienības sadarbības jaunatnes politikas jomas ietvara prioritātēm.

Mērķis	Plānotās aktivitātes	Sagaidāmie rezultāti	Īstenošanas laiks	Sadarbības partneri
Attīstīt jauniešu un sabiedrības informētību par darbu ar jaunatni, par jauniešu iespējām.	<p>Pašvaldība izvērtē savu komunikācijas kanālu efektivitāti un spēju ar tiem uzrunāt jauniešus.</p> <p>Tiek attīstīta platforma "Jauniešiem" Amatas novada mājaslapā vai kādā sociālajā tīklā.</p> <p>Tiek apzinātas jaunās metodes komunikācijā ar jauniešiem.</p> <p>Pašvaldība sabiedrībai skaidro darbu ar jaunatni veikšanas nepieciešamību.</p> <p>Pašvaldība izvērtē interneta pieejamību un uzlabo to.</p>	<p>Pašvaldība ar novada jauniešiem komunicē caur kanālu, kuru jaunieši izmanto.</p> <p>Jaunieši zina, kur meklēt informāciju par novada aktualitātēm un iespējām.</p> <p>Pašvaldībā izveidota ērta informācijas izplatīšanas sistēma jauniešu sasniegšanai.</p>	Līdz 31.12.2023.	Pašvaldības darbinieki, izglītības iestādes, bibliotēkas, jaunieši.
Attīstīt jauniešu un sabiedrības informētību par iespējām iesaistīties ES projektos.	<p>Pašvaldība aktualizē, motivē, piesaista speciālistus, lai nodrošinātu jauniešu iesaisti ES projektu īstenošanā.</p>	<p>Jaunieši zina, kur meklēt informāciju par ES projektu aktualitātēm un iespējām, kā arī izmanto tās.</p>	Līdz 31.12.2023.	Pašvaldības darbinieki, izglītības iestādes, bibliotēkas, jaunieši.

2.8. Jauniešu līdzdalība lēmumu pieņemšanā un dalība jaunatnes organizācijās vai jauniešu iniciatīvu grupās.

Jauniešu līdzdalība un dažādas iniciatīvas ir viens no galvenajiem jaunatnes politikas rādītājiem. Pašvaldībām, nodrošinot jauniešu līdzdalību un iniciatīvu īstenošanas iespējas, pirmkārt, tiek veicināta jauniešu izaugsme, un, otrkārt, tiek mazināta jauniešu antisociāla uzvedība. Tāpat jauniešu līdzdalības un iniciatīvu atbalsts veicina ne tikai jauniešu izaugsmi, bet arī pašvaldības attīstību, ņemot vērā, ka jaunieši bieži vien var nākt klajā ar inovatīviem un radošiem risinājumiem dažādām problēmām. Tāpat arī viens no principiem Eiropas Savienības sadarbības ietvara jaunatnes politikas jomā ir „nekas par jauniešiem bez jauniešiem”. Pašvaldības savā darbībā nodrošina jaunatnes organizācijām un jauniešu iniciatīvu grupām (prioritāri 8 sadarbības novadu kopējās platformas ietvaros) iespēju iesaistīties jaunatnes politiku ietekmējošu lēmumu apspriešanā.

Mērķis	Plānotās aktivitātes	Sagaidāmie rezultāti	Īstenošanas laiks	Sadarbības partneri
Veicināt jauniešu līdzdalību jaunatnes politiku ietekmējošu lēmumu pieņemšanā pašvaldībā un sekmēt jauniešu līdzdalības prasmes.	<p>Pašvaldība nodrošina jauniešu līdzdalību pašvaldības lēmumu pieņemšanas procesos, izstrādājot priekšlikumus un iniciējot attiecīgās darbības to īstenošanai.</p> <p>Pašvaldība motivē jauniešus piedalīties apmācībās par jauniešu līdzdalības prasmēm.</p> <p>Pašvaldība popularizē labās prakses piemērus līdzdalībā.</p>	<p>Pašvaldība spēj savus lēmumus skaidrot jauniešiem draudzīgā valodā un formā, pirms tam nodrošinot jauniešu līdzdalību visur, kur lemts par jauniešiem (princips - neko par jauniešiem bez jauniešiem).</p> <p>Uzlabojas jauniešu pašorganizēšanās un līdzdalība.</p>	Līdz 31.12.2023.	Amatas novada dome, pašvaldības darbinieki, NVO, jaunieši.
Pārstrukturizēt Amatas novada Jauniešu domi.	Veicot SVID analīzi, rast labākos risinājumus, kā nodrošināt Amatas novada Jauniešu domes darbību.	Ir atjaunota Amatas novada Jauniešu domes darbība.	Līdz 31.12.2021.	Amatas novada dome, izglītības iestādes, NVO, jaunieši

2.9. Jauniešu brīvā laika lietderīga izmantošana

Pašvaldības atbalsts jauniešu brīvā laika lietderīgai izmantošanai ir būtisks uzdevums, kas jāīsteno pašvaldībai sadarbībā ar dažādām institūcijām, jo jauniešu bezdarbības rezultātā var tikt veicinātas tādas negācijas kā jauniešu antisociāla uzvedība, noziedzība, atkarības problēmas utml. Jaunatnes politikas kontekstā „lietderīga brīvā laika pavadīšanas iespējas” ir jauniešu ārpus formālās izglītības, ģimenes un darba tirgus aktivitātes ar mērķi veicināt jauniešu personības izaugsmi, piemēram, jauniešu brīvprātīgais darbs vai neformālā izglītība. Jaunatnes brīvā laika kvalitatīvai izmantošanai ir būtiski, lai jauniešiem, neatkarīgi no mantiskā stāvokļa, būtu iespējams īstenot savas intereses kultūras, sporta un citās jomās, kā arī tiktu uzturēti pozitīvi savstarpējie sociālie kontakti, kas balstīti astoņu sadarbības novadu jaunatnes politikas attīstības platformā izvirzītajās prioritātēs. Jauniešiem, iesaistoties dažādās brīvā laika aktivitātēs, svarīgi attīstīt līdzatbildību, pašiniciatīvu, toleranci un sadarbības prasmes, lai ļautu nākotnē iekļauties darba tirgū, veidot ģimenes un kļūt par pilnvērtīgiem un aktīviem pilsoniskās sabiedrības locekļiem. Šīs sadaļas mērķis ir radīt pārskatu par pašvaldības iespējamo atbalstu un līdzdalību jauniešu lietderīga brīvā laika pavadīšanas iespēju nodrošināšanā, lai veicinātu neformālās izglītības daudzveidību, jauniešu iesaisti brīvprātīgajā darbā, fiziskās aktivitātes un kultūrizglību.

Mērķis	Plānotās aktivitātes	Sagaidāmie rezultāti	Īstenošanas laiks	Sadarbības partneri
Radīt iespēju ikvienam Amatas novada jauniešiem pavadīt brīvo laiku atbilstoši vecumam, vajadzībām un interesēm.	<p>Lietderīgas un jauniešiem saistošas brīvā laika aktivitātes (īpaši akcentējot sporta aktivitātes) - tiek uzsvērtas kā pretstats atkarībām, klaiņošanai, datorspēļu nesamērīgai spēlēšanai, bezdarbībai un citām nelietderīgām nodarbēm.</p> <p>Pašvaldība projekta ietvaros apzinājusi visus brīvā laika pavadīšanas veidus novadā, jauniešu interesi par tiem un rod iespējas attīstīt jaunas brīvā laika aktivitātes jauniešiem, atbalsta brīvā laika aktivitātēm nepieciešamās infrastruktūras pilnveidošanu/izveidi.</p> <p>Pašvaldība koordinē brīvā laika aktivitāšu pieejamību starp visām institūcijām un pagastiem.</p> <p>Pašvaldība veicina neformālās izglītības metožu attīstību 8 sadarbības novadu platformā.</p>	<p>Jauniešiem Amatas novadā ir plašs un daudzveidīgs brīvā laika aktivitāšu piedāvājums (īpaši akcentējot sporta aktivitātes) un aktivitātes tiek izmantotas.</p> <p>Tās aktivitātes, kas nav jauniešu apmeklētas, tiek mainītas pret jaunām formām un metodēm.</p> <p>Jaunieši un pašvaldība izprot neformālās izglītības attīstības nozīmi un dažādu neformālās izglītības prasmju attīstības nepieciešamību.</p>	Līdz 31.12.2023.	Amatas novada dome, pašvaldības darbinieki, NVO, jaunieši.
Pašvaldība veicina jauniešu brīvprātīgā darba attīstību.	Pašvaldība savu iestāžu vidū un sabiedrībā popularizē brīvprātīgo darbu un ievieš brīvprātīgā darba attīstības sistēmu.	Brīvprātīgais darbs Amatas novadā attīstās jauniešu vidū.	Līdz 31.12.2023.	Pašvaldības iestādes, NVO, jaunieši.

2.10. Jauniešu sociālā aizsardzība

Pašvaldībai ir jānodrošina jauniešiem sociālie pakalpojumi, papildus tam ir jāveicina jauniešu sociālā iekļaušanās, īpaši jauniešu no sociālās atstumtības riskam pakļautajām grupām. Tātad primāri nepieciešams veikt īpašas aktivitātes, kuru mērķgrupa ir jaunieši ar mazākām iespējām, tādējādi veicinot atstumtības mazināšanos. Sociālās atstumtības mazināšana un jauniešu ar mazākām iespējām sociālās iekļaušanas veicināšana ir viena no Eiropas Savienības prioritātēm, īpaši būtiski tas ir tieši jaunatnes politikas ietvaros, ņemot vērā jauniešu vecumposma specifiskās īpašības, kā arī jauniešu nepieciešamību integrēties sabiedrībā. Sadaļas mērķis ir pārskats par pašvaldības aktivitātēm sociālās atstumtības mazināšanai, kā un vai tiek veicināta jauniešu iekļaušanās, kāds ir pašvaldības atbalsts jauniešiem ar mazākām iespējām.

Mērķis	Plānotās aktivitātes	Sagaidāmie rezultāti	Īstenošanas laiks	Sadarbības partneri
Pašvaldība pilnveido sociālā atbalsta sistēmu jauniešiem.	<p>Pašvaldība apkopo atbalsta apjomu bērniem, jauniešiem, ģimenēm. Pašvaldība skaidro sabiedrībai piedāvātos atbalsta pakalpojumus jauniešiem.</p> <p>Pašvaldība veido vizuālu materiālu jauniešiem vai apzina jau esošus materiālus ar informāciju, kur jaunieši var saņemt palīdzību krīzes situācijās.</p> <p>Pašvaldība ievieš jaunus īstermiņa pakalpojumus izglītības iestādēs un citur, piemēram, saruna vai tikšanās ar psihologu, lai būtu iespēja pārrunāt dažādas problēmas.</p> <p>Pašvaldība risina vides pieejamības problēmas pašvaldības iestādēs.</p> <p>Pašvaldība ievieš ģimeņu izglītošanas programmu un atbalsta jaunās ģimenes.</p> <p>Izstrādāt satrpinstitutionālās sadarbības programmu pašvaldībā.</p>	<p>Pilnveidota atbalsta sistēma jauniešiem, akcentējot preventīvo darbu, lai cīnītos ar cēloņiem, nevis sekām.</p> <p>Jaunieši apzinās to, kādu atbalstu var saņemt no pašvaldības un zina, kur saņemt palīdzību krīzes situācijās.</p> <p>Samazinās jauniešu skaits, kas domājuši par pašnāvību (saskaņā ar Projekta ietvaros veiktās anketēšanas rezultātā iegūtajiem datiem)</p>	Līdz 31.12.2023.	Amatas novada dome, pašvaldības darbinieki, NVO

2.11. Sabiedriskā kārtība un drošība, jauniešu rīcības atbilstība tiesiskām vai tikumiskām normām.

Pašvaldības uzdevums ir nodrošināt sabiedrisko kārtību un drošu vidi pašvaldības iedzīvotājiem. Tāpat pašvaldībai ir nepieciešams veicināt preventīvo darbību drošas vides veidošanā, informējot jauniešus par viņu tiesībām, pienākumiem, kā arī organizējot preventīvos un izglītojošos pasākumus sabiedriskās kārtības nodrošināšanai. Tādējādi sadaļas mērķis ir ne tikai radīt pārskatu par pašvaldības noziedzības līmeni un pašvaldības preventīvajām aktivitātēm, bet arī sniegt iespēju izvērtēt pašvaldības ieguldījumu darbam ar jaunatni ietekmi uz jauniešu noziedzības rādītājiem pašvaldībā ilgtermiņā pēc atkārtota izvērtējuma veikšanas.

Mērķis	Plānotās aktivitātes	Sagaidāmie rezultāti	Īstenošanas laiks	Sadarbības partneri
Pašvaldība nodrošina drošu un sakārtotu vidi ikvienam jauniešim.	<p>Pašvaldība ir izstrādājusi sistēmu bērnu tiesību aizsardzībā un noziedzības prevencijā.</p> <p>Izstrādāta satrpinstitutionālās sadarbības programma pašvaldībā.</p> <p>Pašvaldība veicina pasākumu kopumu jauniešu noziedzības un atkarību mazināšanai.</p> <p>Pašvaldība nodrošina sabiedrisko kārtību pasākumos.</p> <p>Pašvaldība apzina dzīvībai bīstamas vietas novadā un veic to norobežošanu.</p> <p>Pašvaldības iestādes organizē lekcijas un cita veida aktivitātes par drošības jautājumiem.</p> <p>Pašvaldība regulāri organizē preventīvos pasākumus izglītības iestādēs par veselīgu dzīves veidu un atkarību izraisošo vielu negatīvo ietekmi.</p>	<p>Jauniešiem pašvaldība ir atbalsts krīzes situācijām.</p> <p>Jaunieši novadā jūtas droši, līdzatbildīgi, izrāda pašiniciatīvu.</p> <p>Izstrādāta satrpinstitutionālās sadarbības programma pašvaldībā.</p>	Līdz 31.12.2023.	Amatas novada dome, pašvaldības darbinieki, NVO

2.12. Jauniešu nodarbinātība

Jauniešu dzīves kvalitātes veicināšanas viens no būtiskiem aspektiem ir nodarbinātība, kas ieņem būtisku lomu jaunatnes politikas kontekstā ne tikai Latvijā, bet arī Eiropas Savienībā. Ikviens pašvaldība ir ieinteresēta veicināt jauniešu nodarbinātību, īpaši jauno uzņēmēju darbību, pašvaldībā, tādējādi nodrošinot pašvaldības attīstību. Viena no būtiskākām problēmām, kas veicina bezdarba līmeņa pieaugumu jauniešu vidū, ir pieredzes un nepieciešamās kvalifikācijas trūkums. Līdz ar to pašvaldībai ir ne tikai jānodrošina jauniešu nodarbinātības iespējas, bet arī jānodrošina apstākļi, lai jaunieši varētu iegūt nepieciešamo pieredzi un prasmes, kas jauniešiem nodrošinās nākotnes iespējas un integrāciju darba tirgū. Pašvaldības spēja piesaistīt jauniešus vietējam darba tirgum veicina pašvaldības ekonomisko un sociālo rādītāju uzlabošanu un dzīves labklājības līmeni kopumā.

Mērķis	Plānotās aktivitātes	Sagaidāmie rezultāti	Īstenošanas laiks	Sadarbības partneri
Izveidot un attīstīt atbalsta sistēmu jauniešu nodarbinātības un uzņēmējdarbības prasmju veicināšanai.	<p>Pašvaldība veicina jauniešu uzņēmējprasmju attīstību.</p> <p>Pašvaldība organizē skolu jauniešu vasaras nodarbinātības programmu.</p> <p>Pašvaldība izvērtē iespējas un organizē studentu vasaras nodarbinātības programmu.</p> <p>Pašvaldība atbalsta "Ēnu dienas" kā metodi pirmās pieredzes iegūšanai jauniešu izvēlētajās profesijās un rosina skolas ļaut skolu jauniešiem šo metodi izmantot, kvalitatīvi sagatavojot jauniešus.</p> <p>Pašvaldība veicina tās novadā esošo uzņēmēju pieredzes apmaiņu ar jauniešiem.</p> <p>Pašvaldība veicina jauniešu izpratni par nākotnes profesijām un prasmēm, kuras nepieciešamas 21.gs. jauniešiem.</p> <p>Pašvaldība izvērtē iespējas skolās attīstīt jauniešu mācību uzņēmumu programmu.</p> <p>Pašvaldība izvērtē jauniešiem sniegtās karjeras izglītības kvalitāti.</p>	<p>Pašvaldība veicina apmācības iespējas un atbalsta jauniešus kļūt par jaunajiem uzņēmējiem un darba devējiem Amatas novadā.</p> <p>Kvalificētu darbinieku, uzņēmēju nodrošinājums, kas nodrošinās Amatas novada attīstību ilgtermiņā</p>	Līdz 31.12.2023.	Amatas novada dome, pašvaldības darbinieki, uzņēmēji, NVO

2.13. Jauniešu veselība un veselīgs dzīvesveids

Jauniešu veselības rādītāji kopumā ar katru gadu pasliktinās, jo pieaug ne tikai psihoaktīvo vielu, smēķēšanas un alkohola lietošanas izplatība jauniešu vidū, bet jauniešu veselību jau no sākumskolas vecuma negatīvi ietekmē neveselīgi uztura paradumi, liekā svara problēmas, fiziskās aktivitātes trūkums, mazkustīgs dzīvesveids, nepietiekama redzes higiēna. To apliecina arī augstais depresiju un jauniešu pašnāvību skaits Latvijā. Tādējādi būtiski pasākumi ir veicami jauniešu veselīga dzīvesveida veicināšanā, reprodūktīvās veselības uzlabošanā, jauniešiem draudzīgas veselības aprūpes nodrošināšanai, lai sekmētu jauniešu dzīves kvalitātes uzlabošanu. Sadaļas mērķis ir radīt priekšstatu par pašvaldībā veicamajām aktivitātēm jauniešu veselības jomā, kā arī iespēju labās prakses apmaiņai starp pašvaldībām jauniešu veselības jomā.

Mērķis	Plānotās aktivitātes	Sagaidāmie rezultāti	Īstenošanas laiks	Sadarbības partneri
Veicināt veselīgu un aktīvu dzīvesveidu jauniešu vidū.	<p>Pašvaldība, sadarbībā ar skolām un citām institūcijām, īsteno regulārus jauniešu atkarību profilakses un veselīga dzīvesveida popularizēšanas pasākumus.</p> <p>Pašvaldība iniciē un atbalsta sporta un veselīga dzīvesveida aktivitāšu (apmācību) organizēšanu formālās izglītības procesā un ārpus tā, ieceres apspriežot ar jauniešiem.</p> <p>Pašvaldība nodrošina, ka izglītības iestādēs un citur pieejama informācija par veselīgu uzturu, kā arī tiek nodrošināta praktiska ievirze veselīga uztura ievērošanā.</p> <p>Pašvaldība, kā Veselīgo pašvaldību tīkla dalībniece, sekmē un attīsta veselīga dzīvesveida principus un skaidro neveselīgu aktivitāšu ietekmi uz jauniešu fizisko attīstību, kā arī apmainās ar labās prakses piemēriem jauniešu veselības jomā.</p> <p>Pašvaldības sporta metodiķis strādā gan sportistu, gan visas sabiedrības labā, popularizējot sportiskas aktivitātes.</p>	<p>Novada jauniešu veselības stāvoklis ir labs.</p> <p>Jauniešiem ir brīvi pieejamas veselīga un aktīva dzīvesveida aktivitātes, kā arī iespēja ieviest inovācijas šajā jomā.</p> <p>Aizvien mazāk jaunieši regulāri smēķē, lieto alkoholu un narkotiskās / psihotropās vietas.</p>	Līdz 31.12.2023.	Amatas novada dome, pašvaldības darbinieki, NVO, jaunieši.
Pasākumi Amatas novadā tiek organizēti, ievērojot videi draudzīgus principus.	<p>Pašvaldība sadarbībā ar skolām un citām institūcijām nodrošina ieradumu audzināšanu, tādējādi veicinot izpratni par to, kā dzīvot, radot pēc iespējas mazāk atkritumu, kā arī mudinot tos regulāri un atbildīgi šķirot.</p> <p>Izvirzīt mērķi, piemēram, lai 2030.gadā tiktu noglabāti tikai 10% atkritumu, tagadējo 50% vietā.</p>	<p>Novadā tiek samazināts atkritumu skaits un tie tiek šķiroti (izveidota ieviešanas atbalsta sistēma)</p> <p>Jauniešu pasākumi tiek organizēti, izvērtējot un piemērojot videi draudzīgus principus.</p>	Līdz 31.12.2023.	Amatas novada dome, iestādes, NVO, jaunieši.

3. Amatas novada pašvaldības darba ar jaunatni SVID ANALĪZE

Stiprās puses	Vājās puses
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ir pieejama infrastruktūra, telpas (attīstās sporta infrastruktūra, pieejamas kultūras namu telpas). 2. Tiek nodrošināts transports uz aktivitātēm. 3. Ir personāls darba ar jaunatni veikšanai. 4. Katrā pagastā ir viena izglītības iestāde. 5. Katrā pagastā ir bibliotēka. 6. Novadā ir sporta metodiķis. Novadā ir plašas sporta aktivitāšu iespējas. 7. Novadā ir Mūzikas un mākslas skola. 8. Novads ir bagāts ar dabas bagātībām. 9. Pašvaldība iespēju robežās finansiāli atbalsta jauniešu iniciatīvas. 10. Pašvaldībā ir NVO projektu konkurss. 11. Pašvaldība realizē projektu “Jaunatnes politikas stratēģijas izstrāde” darba ar jaunatni attīstībai. Realizējot projektu, pašvaldība cer attīstīt un uzlabot darbu ar jaunatni novadā. 12. Novadā ir daudzveidīgs interešu izglītības piedāvājums. 13. Novadā tiek realizēta vasaras nodarbinātības programma. 14. Pašvaldība iesaistījusi Nacionālo veselīgo pašvaldību tīklā. 15. Novadā ir Amatu māja, jaunu prasmju apgūšanai. 16. Pagastos pieejams bezmaksas internets. 17. Pieejamas pašvaldības nometnes. 18. Skolās dod veselīgu ēdienu un nodrošina augļus un dārzeņus. 19. Amatas novada domes deputātu sastāvā ir jaunieši. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Personāls darbā ar jaunatni nav apmācīts, darbs ar jaunatni ir papildus darbs kultūras pasākumu vadītājiem. 2. Nav atsevišķa jaunatnes lietu speciālista. 3. Pašvaldībā darbā ar jaunatni nav plānošanas dokumenta. 4. Darbs ar jaunatni novadā netiek vienoti koordinēts, strukturēts. 5. Pašvaldība caur esošajiem komunikācijas kanāliem neuzrunā jauniešus viņiem draudzīgā valodā un formā. Pašvaldības mājaslapā ir sadaļa “Jauniešiem”, taču tā nav jauniešiem draudzīga un jaunieši neapmeklē pašvaldības mājaslapu. 6. Novadā nav nevienas neformālas jauniešu brīvā laika pavadīšanas vietas. 7. Nav noteikts finansējums jauniešiem. Novadā nav projektu konkursi, uzņēmējdarbības konkursi tieši jauniešu auditorijai. 8. Amatas novada Jauniešu dome nav funkcionējoša. 9. Nenotiek regulāras lēmumu pieņemēju un jauniešu tikšanās. 10. Novada izglītības iestādes savstarpēji nesadarbojas darba ar jaunatni attīstībā. 11. Novadā nav, kas aktīvi raksta un palīdz realizēt jauniešu Erasmus+ projektus. 12. Nepietiekami attīstīts darbs ar pilngadīgajiem jauniešiem. Nav regulāru kontaktu ar skolu absolventiem, aktīviem jauniešiem, kas devušies darba vai izglītības gaitās ārpus novada. 13. Novads ir mazapdzīvots un teritoriāli plašs. 14. Jaunu iniciatīvu trūkums no jauniešiem. 15. Nav inovatīvu brīvā laika pavadīšanas iespēju. 16. Sabiedriskā transporta nepietiekamība. 17. Visā novada teritorijā nav attīstīta sporta infrastruktūra (nav atbilstoša futbola laukuma, Skujenē nav vingrošanas stieņi u.c.) 18. Jauniešiem trūkst jauniešiem domātu pasākumu, festivālu, nav iespējas neformāli pilnveidoties visa gada garumā. 19. Pagastu centros ir nepietiekams apgaismojums, gājēju ceļu trūkums.

Iespējas	Draudi
<ol style="list-style-type: none"> 1. Pašvaldībā ir viena jaunatnes organizācija – biedrība “Nītaureņi”. 2. Pašvaldībai ir plašas labās pieredzes loks 8 novadu ietvaros un citur Latvijā, no kā ņemt piemēru darba ar jaunatni attīstībai. 3. Novadā ir sporta klubs “Ašais”, kas attīsta jauniešus profesionālajā sportā. 4. Drabešu Jaunā pamatskola ienes jaunas metodes izglītībā un darbā ar jaunatni. 5. Jaunatnes politikas valsts programmas, Erasmus+, Eiropas Savienības struktūrfondu iespējas darba ar jaunatni attīstības nodrošināšanai. 6. Veicināt jauniešu uzņēmējdarbības vides attīstību. 7. Attīstīt regulāru sadarbību starp jauniešiem un pašvaldību, starp NVO un pašvaldību. 8. Aktīvi jaunieši – līderi. 9. Digitālais darbs ar jaunatni. 10. Mobilā darba ar jaunatni attīstība. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sistēmiskas pieejas trūkums darbā ar jaunatni. 2. Trūkst pieredzējušu aktīvo jauniešu, kas varētu būt par piemēru gados jauniem jauniešiem. 3. Nebūs iespēja atrast kvalificētu jaunatnes lietu speciālistu. 4. Demogrāfijas attīstības tendences. Jauniešu skaits novadā strauji samazinās. 5. Esošie jaunieši nav ieinteresēti piedalīties tajās aktivitātēs, kuras jau šobrīd tiek piedāvātas. 6. Ideju un jaunu metožu trūkums darba ar jaunatni attīstības nodrošināšanai. 7. Novadā nav vienota centra, kur jauniešiem tikties. 8. Daļa novada jauniešu aizraujas ar atkarību izraisošām nodarbēm un vielām. 9. Jaunieši emigrē uz pilsētām, ārzemēm u.c.

4. Amatas novada darba ar jaunatni datu analīze

Avots:

Jaunatnes politikas stratēģijas izstrāde – anketas rezultātu apkopojums, 2018.

Apkopojums par iegūtajiem datiem:

1. Anketēšanā piedalījās 59 respondenti vecumā no 12-26 gadi, no tiem 31 vīrietis un 28 sievietes. Anketas aizpildījuši gandrīz visa vecuma jaunieši, izņemot 21 gadus jaunus jauniešus. Populārākais vecums: 15 gadi – 15 respondenti.
2. 25% jeb 15 respondenti nesaista savu nākotni ar Amatas novadu, vēl 25% respondentu atbild, ka nedomā te dzīvot pastāvīgi, plāno doties mācīties uz pilsētām, ārzemēm, nesaista savu dzīvošanu nākotnē novadā un laukos, norāda, ka trūkst iespēju un te ir garlaicīgi.
3. 61% jauniešu Amatas novadā jūtas droši, 33,9% jauniešu norāda, ka “dažreiz jā un dažreiz nē” un 5,1% šeit nejūtas droši.
4. Amatas novadā notiekošais interesē 27 (45,8%) jauniešus, 23 (39%) jauniešus reizēm interesē, bet 9 jauniešus jeb 15,3 % neinteresē novadā notiekošais.
5. 28 jeb 47% respondenti norāda, ka lielākās grūtības jeb izaicinājumus viņiem sagādā skola un mācības, 12 jeb 20% respondenti norāda, ka grūtības jeb izaicinājumi ir saistīti ar atkarībām. 11 jeb 19% respondenti norāda, ka grūtības jeb izaicinājumi saistās ar vardarbību. 10 jeb 17% respondenti norāda, ka izaicinājums ir nabadzība, finansiāla atbalsta trūkums.
6. 33,9% jeb 20 jaunieši ir domājuši par pašnāvību.
7. Uz jautājumu “Kā Tu rūpējies par savu veselību?” 17 respondenti atbild, ka nodarbojas ar sportu vai veic fiziski aktīvas aktivitātes. 13 respondenti norāda, ka ēd veselīgi, domā par veselīgu uzturu, uzturā lieto dārzeņus, izvairās no neveselīgiem ēdieniem, ēd medu un dzer tējas.
8. No 59 respondentiem 42 jeb 71,2% jauniešu ir lietojuši alkoholu, 37 jeb 62,7% jauniešu ir smēķējuši un 9 jeb 6,8% jauniešu ir lietojuši narkotiskās vietas.
9. 30 jeb 50,8% respondentu uzskata, ka nepilngadīgam jauniešiem ir viegli iegādāties apreibinošas vielas.
10. 71% no respondentiem ir strādājuši algotu darbu un 61% no respondentiem uzskata, ka novadā ir iespējams atrast darbu jauniešiem, kurš vēlas strādāt.
11. 13 jeb 22% respondenti atbild, ka nezina, kas vēlas būt pēc profesijas. Viena konkrēta un izteikti populāra profesijas izvēle jauniešu vidū nav. 4 respondenti ir izvēlējušies “automehāniķa” profesiju, 3 respondenti ir izvēlējušies “jurista” un “dizainera” profesiju. 2 respondenti ir izvēlējušies profesijas: žurnālists, sporta treneris, IT speciālists, vetārsts, policists.
12. 73% jaunieši ir apmierināti ar savu finansiālo situāciju.
13. 43 jeb 72,9% respondentu savu brīvo laiku pavada kopā ar draugiem, 42 jeb 71,2% respondentu savu brīvo laiku pavada kopā ar ģimeni, 37 jeb 62,7% respondentu savu brīvo laiku pavada, skatoties TV. 35 jeb 59,3% respondentu savu brīvo laiku pavada internetā, 26 jeb 44,1% respondentu savu brīvo laiku pavada skatoties filmas un apmeklējot kino, 25 jeb 42,4% respondentu savu brīvo laiku pavada, nodarbojoties ar sportu, 24 jeb 40,7% respondentu savu brīvo laiku pavada, apmeklējot dažādus pasākumus, 18 jeb 30,5% respondentu savu brīvo laiku pavada, spēlējot datorspēles.

14. 10 populārākās jauniešu izmantotās interneta vietnes ir: Facebook, Instagram, Twitter, Whatsapp, Draugiem.lv, Ss.com, Youtube, Snapchat, Google, Omegle.
15. Jaunieši visbiežāk apmeklē koncertus, "tusiņus" ar draugiem, sporta pasākumus, kino un festivālus.
16. No vietējām iespējām jaunieši visbiežāk izmanto iespēju darboties interešu pulciņos skolā, trenēties sporta pulciņā/klubā/skolā un darboties skolēnu pašpārvaldē.
17. Uz jautājumu "Kuras brīvā laika aktivitātes Tavā novadā ir liekas?" respondentu atbildes norāda uz to, ka lieku aktivitāšu nav, tās tieši trūkst.
18. 51 % jauniešu norāda, ka jauniešiem nav pietiekami daudz vietu, kur pulcēties.
19. Respondenti kā jauniešu iecienītāko pulcēšanās vietu min skolu (52,5% respondentu), autobusa pieturu vai citu vietu pagasta centrā (50,8%), jauniešiem īpaši ierīkotu vietu par atbilstīgu uzskata tikai 27,1% , kultūras namus/centrus - 15,3%
20. Liela daļa jauniešu (25%) īsti neizprot, kas ir brīvprātīgais darbs. Gatavs/-a iesaistīties brīvprātīgajā darbā, par to nesaņemot algu, būtu 47,5% respondentu, bet 33,9% respondentu negribētu iesaistīties.
21. 41% jauniešu izjūt Amatas novada pašvaldības atbalstu, 22% norāda, ka atbalsta nav un 37% respondentiem nav bijusi pieredze.
22. 27% respondentu nezina, kur saņemt palīdzību krīzes situācijās.
23. Populārākie avoti, no kuriem jaunieši iegūst informāciju par jauniešu rīkotajiem pasākumiem un aktualitātēm Amatas novadā, ir skola, sociālie tīkli un plakāti, bukleti.
24. Tikai 54% jauniešu uzskata, ka informācija par jauniešu pasākumiem un aktualitātēm ir pietiekama.
25. 76% jauniešu piekrīt, ka interneta vide var būt nedroša un bīstama.

Avots:

Jaunatnes politikas stratēģijas izstrāde – papildus anketēšanas (līdz 22.02.2019) rezultātu apkopojums:

1. Saņemtas un apkopotas anketas no 127 respondentiem.

Anketēšanā piedalījās 127 respondenti vecumā no 12 - 19 gadiem. Anketas aizpildījuši visa vecuma jaunieši. Populārākais vecums: 13 - 14 gadi.

2. Kā populārākās aktivitātes, ar kurām respondenti būtu gatavi darboties, norādītas:

Aerobika, sporta treniņi (florbols, futbols, basketbols)

Dejošana (modernās dejas, tautas dejas)

Slēpošana, slidošana, hokeja spēle

3. Kā vēlmais aktivitāšu biežums, kurās respondentiem būtu interese un iespējas darboties papildus aktivitātēs ārpus skolas, norādīts:

1-2 reizes nedēļā trešdienās/piektdienās pēc 16.00/17.00

4. Kā jauniešiem nepieciešamākās vajadzības, lai varētu aktīvi attīstīt jauniešu dzīvi un darbošanos Amatas novadā, norādītas:

Aktivitāšu pieejamība (transporta nodrošināšana)

Telpas, kur pavadīt laiku, nodrošināšana

Trenažieru zāles iekārtošana

Draugi, domubiedri, ieinteresēti pieaugušie

5. Kā aktivitātes, ko jaunieši vēlētos darīt tam īpaši iekārtotās telpās, minētas:

Sportiskas aktivitātes

Galda spēles

Diskusiju vakari

6. Pašvaldībai izteiktie ierosinājumi (brīvā formātā):

- Atvērt jaunu sporta zāli
- Izveidot futbola stadionu
- Rīkot treniņus Sērmūkšu sporta zālē
- Ierīkos ierīkot modernāku mājturības kabinetu
- Veicināt iespēju skolēniem veidot savus mācību uzņēmumus
- Telpas, kurās varētu uzturēties, plānot, mācīties utt. arī ziemas laikā
- Nodrošināt jauniešiem transportu uz/no nodarbībām, ja tādas tiktu organizētas
- Labiekārtot Nītaures parku, Skujenes pamatskolas apkārtni un stadionu
- Dažādot aktivitātes, rast iespēju atbalstīt arī alternatīvus sporta veidus
- Organizēt teātra/improvizācijas pulciņus
- Īstenot projektus, kas uzlabotu jauniešu dzīvi novadā.

Pielikumi

1. “Dati par un ap jauniešiem Amatas novadā 2012-2018”, informāciju apkopojas: Biedrība “Nītaureņi”, 2018
2. Dati no Jaunatnes politikas analītiskais pārskats, 2017.
3. Jaunatnes politikas stratēģijas izstrāde – anketas rezultātu apkopojums, 2018/ papildus anketēšanas rezultātu apkopojums, 2019
4. Jauniešu foruma materiāli, Cēsīs, 01.06.2017.
5. Tikšanās ar Amatas novada jauniešiem, 2017.gada 5., 6., 7.maijs, viesu nams BILLE.
6. Amatas novada speciālistu viedoklis par darbu ar jaunatni pašvaldībā, 27.10.2016.
7. Biedrības “Nītaureņi” priekšlikumi darba ar jaunatni attīstībai Amatas novadā, 01.10.2016.
8. Pirmā Amatas novada Jauniešu foruma, kas notika 2013.gada 1.novembrī Nītaures kultūras namā, ideju kopsavilkums.